

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, dnia 4. III. 2013

RPO-704452-II-721/12/JM

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Jarosław Gowin
Minister Sprawiedliwości
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają wnioski od osób pozbawionych wolności, które wskazują, że regulacja zawarta w przepisie art. 143 § 3 pkt 6 Kodeksu karnego wykonawczego (dalej k.k.w.) stoi w sprzeczności z art. 146 § 1 k.k.w.

Przepis art. 143 § 3 k.k.w. stanowi, że kara umieszczenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni „polega na osadzeniu skazanego pojedynczo w celi oraz uniemożliwieniu mu kontaktu z innymi skazanymi; w trakcie jej wykonywania skazanego pozbawia się możliwości:

- 1) korzystania z widzeń i samoinkasujących aparatów telefonicznych,
- 2) korzystania ze sprzętu audiowizualnego i komputerowego,
- 3) bezpośredniego uczestniczenia, wspólnie z innymi skazanymi, w nabożeństwach, spotkaniach religijnych i nauce religii; na żądanie skazanego należy mu jednak umożliwić bezpośrednie uczestniczenie w nabożeństwie w warunkach uniemożliwiających mu kontakt z innymi skazanymi,
- 4) korzystania z udziału w zajęciach kulturalno-oświatowych, z zakresu kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem korzystania z książek i prasy,
- 5) dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych.

- 6) otrzymania paczki żywnościowej w kwartale następującym bezpośrednio po kwartale, w którym kara została wymierzona,
- 7) uczestniczenia w nauczaniu i zatrudnieniu poza celą,
- 8) korzystania z własnej odzieży, obuwia oraz wyrobów tytoniowych."

Zgodnie natomiast z art. 146 § 1 k.k.w. za jedno przekroczenie wymierza się tylko jedną karę dyscyplinarną. Ponieważ w katalogu kar dyscyplinarnych występuje, jako kara samoistna, pozbawienie możliwości otrzymania paczek żywnościowych, na okres do 3 miesięcy (art. 143 § 1 pkt 4 k.k.w), autorzy wniosków uważają, że w przypadku wymierzenia im kary umieszczenia w celi izolacyjnej, której jednym z elementów jest również pozbawienie możliwości otrzymania paczki żywnościowej w kwartale następującym bezpośrednio po kwartale, w którym kara została wymierzona - karani są dwoma karami za jedno przekroczenie dyscyplinarne.

Moim zdaniem odczucia autorów wniosków nie są pozbawione racji.

Zgodnie z wynikającymi z art. 145 k.k.w. ogólnymi dyrektywami wymiaru kary, celem zastosowania kary dyscyplinarnej jest uświadomienie skazanemu wadliwości jego postępowania oraz tego, że każde naruszenie obowiązujących przepisów prawa spowoduje dla niego określone dolegliwości. W pedagogice przyjmuje się, że aby kara była skuteczna powinna być wymierzona i wykonana w odpowiednim czasie, tj. możliwie szybko po dokonaniu przewinienia.

Kara dyscyplinarna osadzenia w celi izolacyjnej na okres do 28 dni polega na zakwaterowaniu skazanego w pojedynczej celi oraz uniemożliwieniu mu podczas jej wykonywania kontaktów z osadzonymi oraz innymi osobami. Odbywając tę karę skazany ma w odosobnieniu zastanowić się nad swoim niewłaściwym (niezgodnym z prawem) postępowaniem. Określone w art. 143 § 3 pkt 1-5 i 7-8 k.k.w. ograniczenia, które wiążą się z wykonywaniem tej kary, mają stworzyć mu warunki do takiej refleksji. Nie służy temu natomiast całkowicie niespójne z nimi ograniczenie wskazane w punkcie 6 wymienionego przepisu, polegające na pozbawieniu skazanego otrzymania paczki żywnościowej i to dopiero w kwartale następującym bezpośrednio po tym, w którym kara została wymierzona. Jeżeli już przyjąć, że ukaranego tą karą dyscyplinarną należałoby również pozbawić prawa

otrzymania paczki żywnościowej, to zakaz ten powinien dotyczyć przede wszystkim okresu, na który kara umieszczenia w celi izolacyjnej jest wymierzona.

W obecnym brzmieniu przepis nie przewiduje, aby osoba ukarana karą celi izolacyjnej nie mogła otrzymać paczki żywnościowej w czasie odbywania tej kary, jak również w okresie pozostałej części kwartału, w którym kara została wymierzona. Wprowadza natomiast zakaz jej otrzymania dopiero w kwartale następnym. Powoduje to, że wykonanie kary zostaje niejako rozłożone w czasie, przy czym jej druga część dotyka skazanego dopiero po kilku miesiącach. Skazany odczuwa ją wówczas jako niesprawiedliwą dolegliwość (krzywdę), a zatem wykonanie tej części kary nie odnosi już pożądanego skutku.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 16 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie działań legislacyjnych w celu zmiany art. 143 § 3 k.k.w. polegającej na uchyleniu punktu 6 tego przepisu.

Łączę wyrazy szacunku
Janusz Jajon